

U-NUT-MAK

Unutmak zihnin bir zafiyeti midir, aklın bir oyunu mudur? Yoksa bu unutmak denen şey bana kaderimin bir oyunu mudur? Herkes unutkan mıdır, değil midir? Benden başkaları da benim gibi midir?

Unutma meselesinin en sık rastlanan türü ad unutmadır...

Yolda, pazarda, sinemada, tiyatrodada, lokantada, hovarda bir barda çok iyi tanıdığın bir tipi görürsün. Bir müddet bakakalırsın. Tipin aklının köşesinden bile geçmeyen ismi dilinin tam ucuna gelir, gelir ama o melanet ismi dilinin ucundan fırlatıp atamazsın bir türlü. Adını hatırlayana kadar tiple karşılaşmamayı iş edindir, yüzünden bile bir hayır görmemiş tipin arkanda kalması ve seni fark etmemesi için köşe kapmacaya başlarsın. Lakin eğer yırtamazsan, ve yüzde bir milyon seni hatırlayan tip kollarını açmış gülerken üstüne doğru geliyorsa, sıçarsın. Zıp diye yanında bitiveren tiple eğer o sarılmışsa sarılır, elini uzatmışsa tokalaşır, öperse öpersin. Bu sırada roller coastere bindirdiğin düşüncen, beyninden fırlatamadığın isme uzayda kenetlenmiştir. Eğer samimiyseniz! hatırlayabilme ihtimalini göz önüne alarak uzun bir sohbe girşirsin. Yanında biri varsaışte bu çok iyi olabilir. Ama bu biri de geleni hatırlamıyorsa, gol... Sıçtın... Sohbet uzadıkça yanındakinin varlığı manasızlaşmaya başlar, sıra kaçınılmaz olarak tanıştırma faslına gelir. Tanıştırma işini erteledikçe ertellersin fakat kaçamazsın. İşte o zaman yapılacak en doğru hareket, bir adım geriye çekilerek arada hoş bir boşluk bırakmak ve şahısları elle işaret ederek birbirlerine tanıştırmaktır. Şahıslar kendi kendilerine tanışırken tip ismini söyler ve sen de duyarsan yırttın. Sırtıtaraktan bir adımda eski yerine gelirsın ve zamanı olmasa da tipin ismini cümlede kullanırsın. Bu, insanın içine ferahlık verir.

Bu tek taraflı tanış olamama hissiyatı çok yıpratıcıdır.

Oyuncu, müzisyen, yararlı, zararlı tüm meşhurların isimlerini bilmek ve şak diye hatırlamak düşünce dünyasında geçer akçedir ve çok havalı olur. Televizyonda veya sinemada seyrettiğin veya yolda gördüğün ünlü kişi her kim olursa olsun, ilk salisede adı konuşma hızıyla vızz diye ağzından çıkmamışsa rezalet. Karizma sıfır... Rahat bir ortamdaysan parmağını ünlüye doğru

uzatarak ve “şey şey şey” diye şeyleyerek bir müddet titreştirirsin. Netice Hatice’yse medet umarak titreşen parmağını yanındakilere çevirirsin. Yanındakiler hatırlarlarsa sıyırttın. Aksi takdirde meşhur şahsiyetin isimsiz suratının aklına tecavüzünü engelleyemezsin. Ve bazen günler, haftalar sonra şahsiyeti hatırlamanın en yakışksız olduğu bir anda ismi kafanda patlayabilir. Çevredekilerin –deli mi ne- bakışları arasında kendine hakim olamayarak, ismi neşeli ve yüksek bir sesle telaffuz edersin. Yüzüne anlamsız bir gülümseme yayılır, gaz çıkarmış gibi rahatlarsın.

Unutulanların sıkça bulunan cinslerinden biri de, hatırlanamayacağını asla kabul etmeyerek karşısındakinin hayatını karartan cinsidir. Ne ismini, ne de cismini bir türlü aklının dingiline oturtamadığın bu prototiple hayatının hiç bir döneminde yakın ilişki kurmamış olman en olası olasılıktır. Ama seninle aynı düşünceyi paylaşmayan iddialı prototip, umutla senin nafîle zihnini galeyana getirmeye çalışır. Verdiği, “Hani hatırladın mı” yla başlayan dandik örnekler asla ve kat’a çift taraflı bir ilişki çağrıştırmaz. Beşüş bir ifadeye kilitlenmiş halde beyin kıvrımların arasında fink atarken, hatırlıyormuş gibi yaparsın. Sen lafları eveleyip gevelerken birbirinin zıddı duygularla bakışırsınız. Zaman uzarsa prototiplerin süper iddialıları epeyce bozulur ki, bu hiç çekilmez. Bazısı da orana burana dokunarak ısrarla ip uçları vermeyi sürdürür. Lakin gene de beyninde bir ışık yakmaya muvaffak olamazsa, senin için şişerken nereden tanışmadığınızı dökülür.

- Hani on sene evvel sizin bir konferansınız vardı. Ben oradaki catering şirketinde çalışıyordum. Gelip sizi tebrik etmiştim.

- ???

Eğer çok ünlü biriyseniz, tüm memleketin üzerinizde göz hakkı vardır. Örnekler,

- Abi bir gün sen Harbiye’de yürüyordun. Sana karşı kaldırımdan el etmiştim, Hatta sen de bana el sallamıştın,

lara kadar varan psikopermatik bir hal alabilir. Ama bir boyut vardır ki, işte o soyut boyut adamı çıldırtır.

- Sen “İstanbul’un Avrupa Yakasındaki Asmalı Konak” dizisinde oynarken bir yer vardı abi, sen rakı içiyordun. Ben de aynı anda evde masada oturmuş, rakı içiyordum. Sana kadeh kaldırdım, valla sen de bana kaldırdın abi, şerefe dedin. Hatta ben yerimden kalkıp televizyona kadeh tokuşturduyudum...

Hala televizyonun içinde adam olduğuna inanan bu çokca az gelişmiş fani karşısında ancak oha falan olabilirsin.

Ünlü olmanın, daha doğrusu yüz hapsinde olmanın avantajları sayısız olabilir. Ama göz ucuyla bile tanış olmadığın bir gürhunun senin tarafından kesinlikle tanındığını sanan kesiminin samimiyet ambargosuna uyum gösteremediğin anda, altın günlerinde veya kahvehanelerde,

- Kendini bir bok sanıyor!

diye çekiştirilmeyi kader eylemişsindir.

Halk arasına karıştığında, herkesi tanıyormuş edasına bürünen ünlülerin bir kısmının malak gibi gülümsemeyi tercih etmelerinin ana sebebi, ölümsüzlüğe giden yoldaki ufak tefek taşları temizlemektir. Bu gülümseme onları halk katında yüceltecek ve kalplere vurdukları zımbayla ermiş payesine oturtacaktır. Kalabalıkların hakkını teslim etmeyen suratsız ünlülerin halk arasında fısıltıyla dolanan “ hastirsin” payesi onları can sıkıcı şekilde gönül tahtından edebilir.

Genellikle aynı anda çok sayıda insanla tanışmak zorunda kalan insanlara musallat olan hatırlamama ince hastalığının tezahürleri bin bir çeşittir. Mesela benim gibi, yaptığınız en ufak işte bile minimum kırk kişiyle tanışıyorsanız hafızanız kaçak yapabilir. İşin ilk günü zart diye karşınıza dikilen yaşamınızın yepyeni tiplerinin hepsi için, sizin tarafınızdan isminin biliniyor olması adeta Allah’ın emridir. Ve siz de benim gibi özürlü bir kulsanız, tüm iyi niyetinize rağmen kimisinin ismini çalışma bitene kadar öğrenemez, hah öğrendim sandıklarınızın ismini de sanki kasten yapıyormuşçasına daima yanlış söylersiniz. Bu her yaptığınız densizlikte karşıdan gelen psycho sinyalle mecburen yavaşaklaşır,

- Aaa bilmez olur muyum?

cümlesiyle sıkı fıkı olmak zorunda kalırsınız. Ama isminin “hatırlatamaz seni hiç bir şey” kategorisine demir atmış olduğunu fark eden karşınızdaki şahıs, negatif bir halet’i ruhiyeye kapak atmıştır bile. Meydan okumaya maruz kalabileceğiniz bu netameli anlarda en büyük korkunuz,

- Peki benim adım ne bakalım?

diye sorulması üzerine kafadan bir isim atmak zorunda kalmanızdır. Bu triptik korkunuzun gerçekleşmesi pek mümkün gözükmesine de, sizi engizisyon sicimi gibi geren bu gerilim de değerli bir gerilimdir.

Hafızanın bir başka unutma biçimi ise adeta bir çeşit zeka oyunudur. Bu oyunda, önemli bir konu anlatırken hafızanızda birdenbire zırt diye açılıveren cibilliyetsiz bir kara delik tüm söylediklerinizi ve dahi söyleyeceklerinizi hürp diye aklınızdan çekip alır. Siz ateşli bir edayla yaptığınız konuşmanın tam göbeğinde boşalan beyniniz ve durumunuzu çaktırmamaya çalışan ebleh suratınızla kalakalır. Eğer uyanık bir insansanız size yıllar gibi gelen bu boşluk anında hiç olmazsa,

- Ne diyordum? Ihmm, hıhmm...

diyebilme şansınız vardır. Eğer uyanık değilseniz veya kara delikle ilk kez tanıştıysanız yandı gülüm keten helva... Yıllarca meditasyon yapmış bir gurunun bile başaramayacağı denli beyninizin boşaldığı bu nonfigüratif durumda fevkalade paralize olabilir, öküzün trene baktığı gibi karşınızdakilere bakıp kalabilirsiniz. .

Kimi veya neyi unuttuğunuzu da unutmuşsanız eğer, işte o zaman hiç mesele kalmaz. Kafanız bir Sibiry tundra kadar bakir ve dümdüzdür.

Unutmanın tek özrü unutmuş olduğunuz olmalıdır. Unuttuğunuzu kabul ettirmek yerine olur olmaz, akla ziyan yalanlara başvurmayınız. Hele bir de zekanız averajın altındaysa, kati surette baş vurmayınız. Çünkü hem attığınız yalanın inandırıcılık dozajı düşük olacak, hem de unutkan olduğunuz için bu yalanı bir daha hatırlamanız mümkün olmayacaktır.

Unutmanın başka çeşitlerini hatırlıyorsanız, unutmadan bana yazın da, unutmadan hikaye edeyim. Ama unutursam, unutmadan hatırlatın tamam mı?